

Av praxis framgår att påförande av byggsanktionsavgift är ett straff i Europa-konventionens mening. Av detta följer att straffrättsliga principer ska tillämpas i vissa avseenden (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens dom den 17 juli 2023 i mål nr P 10016-22).

Det kan även noteras att Lagrådet vid granskning av den äldre motsvarigheten till 11 kap. 58 § plan- och bygglagen, dvs. 26 § i den upphävda lagen (1976:666) om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m.m., uttalade bl.a. följande.

”Preskription avbryts enligt det remitterade förslaget genom att fråga om påföljd för åtgärd tas upp vid sammanträde med byggnadsnämnden. Denna ordning kan jämföras med den som gäller inom straffrätten och som innebär att preskriptionsavbrott sker genom att den misstänkte får del av åtal för brottet. Hinder torde inte föreligga mot att införa ett liknande delgivningsförfarande på förevarande område. Den mot vilken byggnadsnämnden överväger att ingripa med en påföljd skulle därigenom på ett tillförlitligt sätt bli upplyst om det förfarande som inletts mot honom. Den ordning som det remitterade förslaget innehåller är emellertid i olika avseenden ändamålsenlig i ett administrativt förfarande. Det torde vanligen förhålla sig så att, när frågan om påföljd tas upp vid sammanträde med byggnadsnämnden, den som berörs redan har beretts tillfälle att yttra sig. Har han emellertid då ännu inte fått något sådant tillfälle, kan det förutsättas att han utan dröjsmål underrättas om att fråga om att påföra honom avgift övervägs. På grund av det anförda anser sig Lagrådet kunna lämna det remitterade förslaget i nu ifrågavarande hänseende utan erinran.” (se prop. 1975/76:164 s. 263).

Lagtexten i den upphävda lagen utformades i enlighet med det förslag som Lagrådet yttrade sig över.

Liknande överväganden gör sig alltså gällande vid bedömningen om nämnden uppfyllt sin kommuniceringsskyldighet enligt 11 kap. 58 § plan- och bygglagen. Detta innebär ett krav på tillsynsmyndigheten att åtminstone specificera vilken överträdelse som läggs den enskilde till last. Vidare måste tillsynsmyndigheten redovisa att den överväger att ta ut en byggsanktionsavgift på grund av överträdelsen.

Nämnden har gjort gällande G.D. och L-L.D. gavs tillfälle att yttra sig genom en skrivelse som skickades till dem den 11 maj 2020. Av den aktuella skrivelsen framgår inte att nämnden avser att påföra G.D. och L-L.D. byggsanktionsavgift för stödmuren. Inte heller kan en sådan avsikt utläsas av de allmänna upplysningar som nämnden lämnat i skrivelsen. Nämnden har därmed inte gett G.D. och L-L.D. tillfälle att yttra sig vid denna tidpunkt.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer därmed i länsstyrelsens och mark- och miljödomstolens bedömning att det inte går att utesluta att det har gått mer än fem år från överträdelsen tills G.D. och L-L.D. bereddes tillfälle att yttra sig över frågan om byggsanktionsavgift. Det har därför saknats förutsättningar att påföra dem en byggsanktionsavgift. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Vibeke Sylten, hovrättsråden Caroline Hedvall Klostermark, referent, och Ulf Wickström (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd) samt tekniska rådet Mats Kager.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Erik Bernander.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2024-06-12
meddelad i
Nacka

Mål nr P 1963-24

PARTER

Klagande

Bygglovs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun
141 85 Huddinge

Motparter

1. G.D.

Ombud: F.C.

2. L-L.D.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut 2024-02-22 i ärende nr 63321-2023,
se bilaga 1

SAKEN

Byggsanktionsavgift för uppförd mur på fastigheten X 4:18
i Huddinge kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 882681

Postadress
Box 69
131 07 Nacka

Besöksadress
Sicklastråket 1

Telefon
08-561 656 40
E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se
www.nackatingsratt.domstol.se

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

Bygglovs- och tillsynsnämnden i Huddinge kommun (nämnden) beslutade den 7 november 2023 att utfärda rättelseföreläggande om att ta bort uppförd mur inom två månader från att beslutet vunnit laga kraft samt solidarisk byggsanktionsavgift om 4 147 kr för att ha uppfört muren innan ett startbesked getts på fastigheten X 4:18 i Huddinge kommun. G.D. och L-L.D. överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som i beslut den 22 februari 2024 biföll upphävde nämndens beslut i den del som avsåg byggsanktionsavgift och avsåg överklagandet i den del som avsåg rättelseföreläggandet.

Nämnden har överklagat länsstyrelsens beslut i den del som rör byggsanktionsavgift till mark- och miljödomstolen.

Mark- och miljödomstolen har denna dag avgjort även mål nr P 864-24 avseende bygglov i efterhand för stödmur på fastigheten X 4:18.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut i den del som rör byggsanktionsavgift och fastställa nämndens beslut.

Till stöd för sin talan har nämnden hänvisat till vad som tidigare anförts med i huvudsak tillägg enligt följande.

Förarbetena till 11 kap. 58 § plan- och bygglagen ska förstås som att den enskilde i ett beslut om byggsanktionsavgift inte behöver bli underrättad om just den exakta byggsanktionsavgiftens storlek, utan i stället ges tillfälle att yttra sig över utredningen i ärendet och vad myndigheten kommit fram till samt att en överträdelse kan komma att innebära att byggsanktionsavgift måste tas ut. Utredningen måste inte innehålla uppgifter om en framräknad byggsanktionsavgift. Det är tillräckligt att informera den enskilde om att överträdelse av plan- och bygglagstiftningen kan innebära att en byggsanktionsavgift ska tas ut. Redan den 11 maj 2020 skickade nämnden ut ett besiktningssprotokoll i aktuellt ärende till de berörda fastighetsägarna med information om bland annat att en byggsanktionsavgift kan komma att tas ut samt att avgiften då kommer att uppgå till ett belopp som räknas ut i enlighet med plan- och byggförordningen. Det framgick även i informationsbrevet att om rättelse utförs kommer ingen byggsanktionsavgift att tas ut. Fastighetsägarna har således möjlighet att yttra sig inom fem år efter överträdelsen och att nämnden har haft fog för att ta ut en byggsanktionsavgift.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen instämmer i de bedömningar som länsstyrelsen har gjort. Det som nämnden fört fram utgör inte skäl för domstolen att göra någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)
Överklagande senast den 3 juli 2024.

Inge Karlström

Malin Danielsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Inge Karlström, ordförande, och tekniska rådet Malin Danielsson. Föredragande har varit Altay Hakyemez